

Filip DVOŘÁK

Rybniční hospodářství na Jindřichohradecku ve druhé polovině 17. století

Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2008, 108 s. + 2 obrazové přílohy

Filip Dvořák si za téma své diplomové práce vybral rybniční hospodářství a pokusil se ho představit z mnoha úhlů pohledu. Na rozdíl od svých předchůdců se zaměřil na druhou polovinu 17. století, tedy na období, které je zpravidla v souvislosti s chovem ryb a budováním rybníků považováno za úpadkové. Na úvod je třeba říci, že práce působí poctivým dojmem, na druhou stranu se diplomantovi nepodařilo dosáhnout všech výsledků, ke kterým se sám v počátku hlásí.

V tradičně pojaté úvodní kapitole Filip Dvořák představuje metodologická východiska své práce, hodnotí dosavadní badatelské přístupy k tématu a heuristickou základnu. Oceňuji zejména snahu literaturu opravdu hodnotit. Z dosavadních přístupů věnuje největší pozornost pracím Františka Teplého či Josefa Šusty, hlásí se také k řadě diplomových prací obhájených v Českých Budějovicích v minulých letech. Úplně samozřejmé nebývá ani to, že diplomant dokáže s vytčenou literaturou dále pracovat a srovnávat výsledky svého bádání s jejími závěry, což v následujícím textu činí. Doporučoval bych však více zasadit rybniční hospodářství do problematiky celého šlechtického velkostatku. V té souvislosti jsem nenašel odkazy na práce Václava Ledvinky o šlechtickém velkostatku, které – ač se zabývá předchozím obdobím – mají vztah k jindřichohradeckému dominiu. V úvodní kapitole diplomant také prokázal schopnost kriticky uvažovat o pramenech a jejich výpovědní hodnotě. Věnuje se zejména účtům, instrukcím a urbářům, i když v diplomové práci poté pracuje zejména s účetními prameny. V této souvislosti bych měl ještě jednu připomínku, která se týká odkazů na prameny v poznámkách pod čarou. Filip Dvořák v těchto situacích téměř vždy používá odkaz na celou řadu rybničních účtů, které zabírají tři kartony, a to bez jakékoliv další argumentace. To ovšem činí značně obtížným posoudit směr jeho myšlenkových pochodů. I s ohledem na to, že předkládá práci analytickou, bych doporučoval více konkrétnosti. V metodologické části se, myslím, diplomant zbytečně odvolává na teoretické přístupy, které při vši péli ani nemohl se zvolenými prameny a v rámci času daného k sepsání práce naplnit. Mám na mysli zejména slibovaný prozopografický výzkum, po kterém jsem později v celé diplomové práci pátral marně.

Diplomová práce je poté rozdělena do šesti kapitol, ve kterých se diplomant postupně zabývá stavem rybniční sítě na Jindřichohradecku, chovem kaprů a štik, každodenností rybničního hospodaření, deputátními platy a konečně prodejem kaprů a štik. Jak už bylo řečeno dříve, diplomant dokázal bezpečně využít poznatků dosavadní literatury a pečlivě vytěžil účetní prameny. Myslím, že lépe vyznívají kapitoly směřující k hospodářským dějinám či

k teoretickým metodám chovu ryb, které dokázal podpořit konkrétní situací na jindřichohradeckém panství ve druhé polovině 17. století. Více asi bylo možné očekávat od kapitoly o každodennosti rybničního hospodářství, která se v zásadě zabývá pouze profesemi okolo rybníků a jejich platy, překvapivě malý prostor byl například věnován výlovu jako stěžejnímu pracovnímu i slavnostnímu okamžiku rybničního hospodářství, popřípadě dalším atributům každodenního života. U poslední kapitoly je sympatická snaha rekonstruovat sociální síť osob, které se okolo rybníků prosazovaly. Za důležitý také považuji závěr, že období druhé poloviny 17. století nelze jednoznačně považovat na poli chovu ryb za úpadkové.

Z formálních záležitostí lze upozornit na spíše sporadické prohřešky proti interpunkci (s. 9, 10, 17) a nemnohé překlepy (s. 10, 11, 47, 81, 100). Doporučoval bych také nezačínat jednotlivé kapitoly tabulkou (např. II. 10 či IV. 3).

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit stupněm **velmi dobře**.

Zlatá Koruna 26. 5. 2008

(PhDr. Pavel Král, Ph.D.)